

FRÝDECKO ≈ MÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | XI. ROČNÍK | PROSINEC 2025

Farář s indiánskou krví v těle

rozhovor
s Janem Vechetou
na stranách 8–10

BALENÍ DÁRKŮ ZDARMA

13. – 23.12.2025
každý den 10 – 18h

Z historie textilnictví ve Frýdku a Místku – Kirchhofové – 10. část

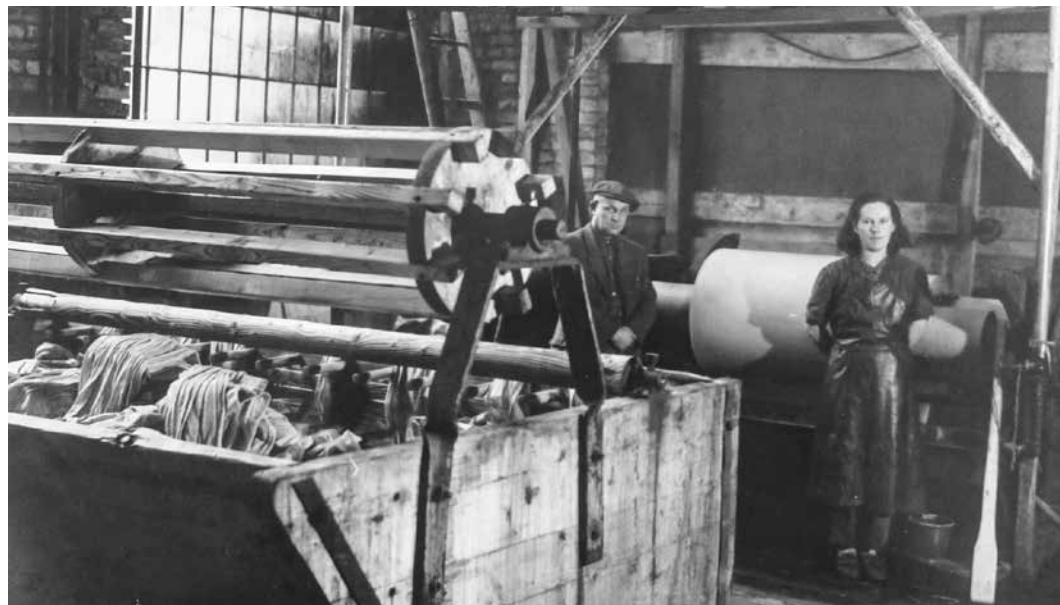
Součástí národního podniku Slezan Frýdek-Místek bylo od ledna 1947 Bělídlo, úpravna a mercerizační ústav František Kirchhof. Kdy toto bělidlo vzniklo, kdo byli Kirchhofové a jaké byly jejich osobní a profesní osudy? To jsou jen některé z otázek, na něž se pokusí odpovědět tato nová minisérie o textilních podnikatelských rodech.

► Petr Juřák

Čistá voda byla základ

Náš minulý díl jsme zakončili zmínkou o tom, jaký byl výrobní program továrny. Plynule na to navážeme a řekneme si, proč tyto služby byly vyhledávány a žádány a kdo je využíval. Důvodem velké poptávky byla kvalitní úprava textilií, která byla spojena s využíváním čisté horské vody, která byla měkká, bez příměsí vápna či jiných nečistot. Poslední fáze přívodu vody do továrny byla navíc spojena s vyvýšeným korytem, které umožňovalo čištění vody i v době velkých povodní, takže nebylo nutno přerušovat výrobu, jak to bylo běžné u jiných podniků.

Druhou konkurenční výhodou raškovického bělidla a úpravy bylo důsledné dodržování léty prověřeného technologického postupu podle jednotlivých druhů upravovaného zboží a používaného strojního zařízení. Mezi nejvíce oceňované upravované textilie patřila prostěradlová plátina, damašky, satény, ručníky, pestrobarevné zefíry a popelíny či stolní prádlo. Specialitou byla tzv. rumburská véba, což byla hrubší tkanina specifického lesku, která

Pohled na část barvírny s kádí na textilie, 40. léta 20. století.

Foto | Archiv autora

byla speciálně zušlechťována pro několik textilních zprostředkovatelských firem a jež pak byla pod touto značkou konečným odběratelům nabízena.

Zákazníci z blízka i daleka

Raškovický podnik upravoval látky nejen pro tkalcovny ve Frýdku, Místku, Frenštátu pod Radhoštěm či v Čeladné, ale také pro firmy vzdálenější. Kromě menších tkalcoven, které neměly vlastní úpravnu zboží, mezi zákazníky patřili textilní manipulanti, tedy zprostředkovatelé, kteří v různých tkalcovnách nakupovali režné, tedy neupravené tkaniny a do raškovické úpravy je dopravovali k zušlechtění. Takto upravené zboží pak distribuovali do sítě obchodů s textiliemi, s nimiž měli domluvený smluvní odběr.

Z místních textílek si některé druhy látek nechávala v Raškovici upravovat frýdecká firma R. Tauchmann či místecká textilka Karl Herliczka, ze vzdálenějších podniků to byly např. firmy Heeg & Friedmann ze Šternberku, Grepl z Vyškova, J. Hrudík z Náchoda, J. Kodet z Plzně, M. Roubíček a spol. z Chocně či F. K. Laškovíčka z Červeného Kostelce.

Doprava zboží

Měsíčně se v Raškovici zpracovalo okolo 500 tisíc metrů tkanin. Hotové zboží odesílala firma Kirchhof buď po železnici ze stanice Dobrá u Frýdku, nebo vlastní automobilovou dopravou. Ke konci 30. let 20. století zavedla firma pravidelnou dálkovou nákladní dopravu do východních Čech do oblasti Náchodska. Dvěma

nákladními automobily bylo dvakrát až třikrát týdně převáženo režné zboží do Raškovic a zpět, a to buď dodavatelům zboží, anebo přímo jejich zákazníkům. Na Náchodsku navíc měla raškovická firma svého vlastního obchodního zástupce, který v tomto regionu zajišťoval veškerý servis, tedy domlouval zakázky, přepravu zboží, vyřizoval korespondenci či případné reklamace zboží. A hlavně byl se zákazníky v přímém osobním kontaktu, což byla ta největší devíza a reklama firmy Kirchhof. Bezprostřední osobní styk prostě nic nenahradí.

A jak to bylo se zaměstnanci raškovické úpravy, kolik jich v meziválečném období u Kirchhova pracovalo, jaké byly jejich mzdy a pracovní podmínky, o tom si řekneme zase příště. ■

PF
2026

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ
PATRIOT

Přejeme Vám klidné a pohodové prožití adventu a vánočních svátků, ať jsou naplněny láskou, porozuměním a štěstím. Nechť Vám nový rok přinese mnoho úspěchů, zdraví a radosti.

Frýdek-Místek udělil Cenu města za rok 2024 třem osobnostem

Frýdecko-místecká radnice se letos rozhodla ocenit tři významné osobnosti, které svým působením přispěly k obohacení života a kultury v našem městě. Slavnostní předávání cen proběhlo tentokrát v prostředí secesní kavárny Radhošť, kde se 30. října sešli laureáti spolu se zástupci města.

Prvním oceněným za přínos v oblasti výchovy a vzdělávání je Libor Janečka, známý pěstitel brambor a předseda Osadního výboru Chlebovice. Dlouhodobě organizuje společenské akce a podporuje volnočasové aktivity pro všechny generace. „Ceny si velice vážím, není to jen ocenění pro mě, ale také pro všechny mé kolegy a spolupracovníky. Podařila se nám s velkou pomocí občanů oprava chlebovického kostela, který je místní dominantou, a jsem rád, že město na naše přání postavilo úžasnou tělocvičnu,“ uvedl Janečka, který je mezi

místními považován za žijící legendu Chlebovic.

Druhou osobností, která získala Cenu města za přínos v oblasti výtvarného umění a architektury, je Aleš Pešat. Jeho rodina se už více než 150 let stará o kamennou výklenkovou kapli svaté Otýlie na Staroměstské ulici ve Frýdku, kterou nechal postavit jeho pradědeček nad bývalou studánkou poté, co se jeho matka i sestra díky její vodě uzdravily z těžké oční choroby. Cenu za Aleše Pešatu převzala jeho dcera Iveta Sochorová.

Poslední z trojice oceněných je Alena Pustková, výtvarnice a restaurátorka sbírek a obrazů Muzea Beskyd, která cenu získala za přínos v oblasti výtvarného umění a architektury. Restaurátorské práci se věnuje už 43 let a její výtvarné práce byly vystavovány na mnoha výstavách a salonech. „Udělením ceny jsem velice překvapena a velmi si tohoto ocenění

vážím,“ řekla s úsměvem v průběhu slavnostního aktu.

Na slavnostním předávání byli přítomni také primátor Petr Korč a jeho náměstci, kteří oceněným osobnostem srdečně poblahopřáli. Cena statutárního města Frýdku-Místku je každoročně udělována za významný přínos

v oblastech, jako je věda, umění, sport či záchrana lidských životů, a její laureáty navrhuji sami občané. Ti tak mohou učinit e-mailem do 31. prosince na adresu: svacin-kova.jana@frydek-mistek.cz.

Návrh musí obsahovat jméno a příjmení nominovaného a jeho bydliště. ■

INZERCE FMP-2217/02

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT

Registrační číslo MK ČR E 22263 | Vydává: Jiří Vítězslav Sachr
Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek
Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: MAFRAPRINT, Pavelkova 7, Olomouc
Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká distribuční k.s. | Nevyžádané příspěvky nevracíme
Za obsah inzerce zodpovídá její zadavatel, nemusí odpovídat názoru redakce
Neoznačené foto pochází z archivu redakce | Datum vydání: 6. 12. 2025 | Náklad: 26 700 ks
Foto na titulní straně: Jiří Vítězslav Sachr

Inzerce vám rád zprostředkuje
Jiří Vítězslav Sachr
Tel.: 608 832 606
redakce@fmpatriot.cz, inzerce@fmpatriot.cz

www.fmpatriot.cz

INZERCE FMP-2149/11

- Tepelná čerpadla alpha innotec
- Kotle na dřevo Blaze Harmony
- Instalace podlahového a ústředního topení
- Plynové kondezační kotle Broetje Heizung

www.hrusatop.cz

Tel.: +420 725 980 764, mail: d.hrusecky@email.cz, Místecká 176, 739 21 Paskov

POLIKLINIKA Místek STAVOVSKÁ s.r.o. partner pro vaše zdraví

**Rychlé vyšetření klientů s osteoporózou
na denzitometru. Objednací lhůty v řádu dní,
případně na počkání.**

Wyšetření lze absolvovat diagnosticky na základě
podezření při úbytku kostní hmoty nebo v rámci
Populačního programu pro prevenci osteoporózy.

Wyšetření v délce 15–20 minut provádíme **nejen
na základě doporučení-žádanky lékaře**, ale i pro
samoplátce. Cena vyšetření pro samoplátce je **800 Kč**.

Objednávejte se mezi 7:00-12:00 a 12:30-14:00
na tel.: 558 900 242, 558 900 243

8. pěšího pluku 83, 738 01 Frýdek-Místek
www.pkmistek.cz

SLOUPEK

Sloupek

Příroda se zahalila do bílého a mráz vystrčil zuby. Prostě začala zima, jak má být nebo spíše jaká bývala kdysi. To vše ve mně evokuje vzpomínky na moji nejoblíbenější knihu Karla Poláčka Bylo nás pět. Budu pouze parafrázovat: „Bylo to právě na Štěpána, když Kristýna vykřikla: „Ježíšmarjá, milostpaní, jdou k nám Vařekovi!“ Návštěvy milé i nemilé, očekávané i překvapivé. Bláznění v obchodech. Vzpomínání, zapomínání, uvažování, a nakonec rezignované rozhození rukama. Dárky a nedárky. Někomu potěší, jiný je vrátí zpět, protože jsou tzv. nevhodné.

„Už máme zimu, už padá sníh a celá země jest bílá a chocholouši si prohlížejí koňské koblihy. O Štědrém večeru naši mluví jemným hlasem. Náš tatínek, ať dostane k Ježíšku, co dostane, tak je se vším svolný. Letos jako jindy obdržel bačkory a jako obvykle pravil to je překvapení, to se podívejme a políbil maminku. Maminka dostala vlněnou šálu a pravila vždyť to nemuselo být a políbila tatínka. Já jsem věděl, že dostanu vlněné rukavice s palcem. A také jsem je dostal a musil jsem hlasitě poděkovat. Přitom jsem si v duchu myslel: no to jste se moc nepředali...“

Vůně vánočního cukroví dodává našim domácnostem tu krásnou atmosféru a nezapomeňte den před Štědrým dnem na výrobu bramborového salátu, aby se do slavnostního večera krásně rozležely a propojily všechny jeho chutě. Vždyť Vánoce jsou svátkem klidu a míru a také nervů, žlučkových záchvatů, zaseknutých rybích kostí a dalších ohrožení našeho zdraví. Moc se těším na to, až se nad tím vším shonem a zmatky ponese – pro mne jedna z nejkrásnějších vánočních písní – o tom, jak tiše a ochotně purpura na plotně... a po ní k nám vklouzne to tajemné kouzlo Vánoc. Krásné prožití vánočních svátků a úspěšný vstup do nového roku Vám všem přeje za redakci Patriota Martin Sládek (28. 11. 2025).

P. S. Nedávno jsem četl krásné moudro, tak vám ho předávám: Ten, kdo je schopen se poučit ze svých vlastních chyb, je moudrý člověk. Ale ještě moudřejší je ten, kdo se dokáže poučit z chyb druhých a díky tomu je sám ani neudělá.

Na obou náměstích září vánoční stromy

V neděli 30. listopadu se ve Frýdku-Místku slavnostně rozzářily vánoční stromy na obou náměstích, přičemž tuto magickou chvíli doprovázelo vystoupení Tomáše Kočka & Orchestru a pestrý program pro děti. Adventní městečko tak otevřelo své brány a přináší pravou vánoční atmosféru až do 29. prosince.

Hlavní program probíhá na náměstí Svobody v Místku, ale 14. a 21. prosince se oslavy rozšíří i na Zámecké náměstí ve Frýdku. Návštěvníci se mohou těšit na vystoupení folklorních souborů, cimbálové muziky a řady regionálních kapel. Pro nejmenší jsou připravena divadélka, ledové kino a předvánoční dílny. Děti mohou psát vzkazy Ježíškovi, svést se na kolotoči nebo se vyfotit s živým zvířátkem.

V altánu v sadech Bedřicha Smetany opět svítí stromový

Také letošní rozsvěcování vánočního stromu přilákalo davy zájemců.

Foto | MM F-M Libor Solář

betlém výtvarníka Oldřicha Morryse. Novinkou je možnost bruslení pod širým nebem v parku Pod Zámek, což přidává další rozměr letošního programu.

Adventní městečko ve Frýdku-Místku je ideálním místem pro

setkání s přáteli a rodinou, kde si můžete vychutnat vánoční atmosféru plnými doušky. Přijďte se ponořit do kouzla Vánoc a užít si nezapomenutelné chvíle ve společnosti vašich blízkých. Podrobný program najdete na straně 11. ■

V rámci festivalu Souznění letos vystoupí Iva Bittová

Tradiční festival adventních a vánočních zvyků, koled a řemesel Souznění se vrací po roce do Moravskoslezského kraje. Od 10. do 14. prosince 2025 se na šesti různých místech rozezní hudba, která propojuje tradice s moderními tóny.

Festival odstartuje ve středu 10. prosince ve Studiu I. Českého rozhlasu Ostrava koncertem Kristíny & Bandu, který bude živě vysílán a přenášen na YouTube, aby se následně další den přesunul do Frýdku-Místku, kde v Národním domě vystoupí Iva Bittová s Beskydským folklorním orchestrem.

V pátek ožijí Kunčice pod Ondřejníkem, kde se v beskydském

H-RESORTU představí kapela Fleret se Zuzanou Šulákovou. Sobotní program v Kozlovicích nabídne vánoční jarmark s ukázkami řemesel a vystoupeními folklorních souborů. Pro děti je připravena zábavná show pod taktovkou Cirkusu trochu jinak.

Letos poprvé zavítá festival také do Karviné, kde v kostele Povýšení svatého Kříže zazní koncert Adventní a Mariánská hudba z klášterních archivů. Závěrečný gala-koncert v Petrovicích u Karviné uzavře festival v neděli 14. prosince, posluchače na něm opět okouzlí svými vystoupeními Iva Bittová a Beskydský folklorní orchestr.

Nechte se unést kouzlem Vánoc a bohatou nabídkou festivalu, který slibuje nezapomenutelné chvíle plné hudby, tradic a radosti. Veškeré informace naleznete na webu souzneni-festival.cz. ■

souzneni-festival.cz

INZERCE FMP 2145/11

Kominictví BUMBALA

+420 724 921 728
bumbala.lukas@seznam.cz
www.kominictvibumbala.cz

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

Srdečné blahopřání a všechno nejlepší naší skvělé mamince a babičce, paní **Petře Fleischmannové** z Frýdku u příležitosti jejich 55. narozenin, které oslavila 3. prosince 2025. Hodně zdraví a štěstí přeji do dalších let celá rodina, milující přítel Lukáš a Bafík. Máme Tě moc rádi!

Chcete v našem časopise zveřejnit blahopřání k narozeninám nebo vzpomínku na své blízké a známé?

Kontaktujte redakci písemně na e-mail: inzerce@fmpatriot.cz nebo na adresu redakce:
FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT
S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek
mobil: 608 832 606

Český dům – nový život pro historický objekt

Ve Frýdku-Místku se chystá velká proměna historického Českého domu, který podle vítězného návrhu architektů z Brna, vedených Filipem Vítkem, získá nový účel. Tento projekt, schválený městskou radou 21. října 2025, slibuje, že se Český dům stane centrem volnočasových aktivit pro děti a mládež.

Původně Německý dům, který sloužil jako kulturní centrum pro místní Němce, se po druhé světové válce přeměnil na Český dům. Projekt rekonstrukce respektuje historický význam budovy, aniž by narušil její původní architektonický vzhled. Plán zahrnuje restaurování a zateplení budovy, přičemž nová dřevěná přístavba přinese moderní prvky, aniž by konkurovala historické struktuře.

Hlavní architektka města Lucie Šidlová ocenila návrh za jeho vyváženost a efektivní využití prostoru. „Celková hmota nepřesahuje výšku původního objektu a nekonkuruje historické budově, naopak s ní vytváří vyvážený celek,“ uvedla Šidlová.

Po rekonstrukci se do Českého domu přestěhuje městská příspěvková organizace Volnočasové středisko Klíč, která nabídne širokou škálu aktivit pro děti a mládež. Ředitel střediska Patrik Siegelstein se těší na nové prostory: „Vítězný návrh naplňuje má očekávání, a to především dispozicí všech potřebných prostor, včetně tělocvičny a dvou sportovních sálů.“

Projekt získal podporu jak laické, tak odborné poroty, což je

Vizualizace rekonstrukce Českého domu z dílny architektů vedených Filipem Vítkem z Brna.

u architektonických soutěží spíše výjimkou. Náměstek Jiří Kajzar vyzdvihl, že naplňuje dlouho opomíjený záměr zachránit Český dům a přeměnit jej na centrum

pro veřejnost a děti. „Musíme to nyní zvládnout ekonomicky a věříme, že se rekonstrukce v následujících dvou letech povede,“ dodal Kajzar. ■

Už po páté soutěž o nejlepší vánočku ve Frýdku-Místku

Vánoce jsou za rohem a s nimi přichází už pátý ročník oblíbené tradiční soutěže o nejlepší vánočku ve Frýdku-Místku, která láká nejen amatérské kuchaře, ale i profesionální pekaře. Každý, kdo má svůj osvědčený recept, se může přihlásit a ukázat, že právě jeho vánočka je ta nejlepší.

Pokud se chcete zúčastnit, stačí se do pondělí 15. prosince 2025 zaregistrovat prostřednictvím e-mailu na adrese vanocka@frydek-mistek.cz nebo zavolat na telefonní číslo 770 105 637.

Podmínkou účasti je odevzdání dvou vánoček upečených z jednoho kilogramu mouky a samozřejmě poskytnutí receptu.

Hotové vánočky je třeba přinést do úterý 16. prosince do 11 hodin na živnostenský úřad v budově magistrátu na Radniční ulici 1148 ve Frýdku. Veřejná ochutnávka proběhne tentýž den od 14.30 v Adventním městečku na náměstí Svobody v Místku, kde odborná porota vánočky ohodnotí podle tří kritérií – vůně, chuti a vzhledu.

Slavnostní vyhlášení vítězů se uskuteční ve středu 17. prosince před zahájením odpoledního programu v Adventním městečku. Vítězný recept pak bude zveřejněn na webových stránkách města i na sociálních sítích, aby si každý mohl doma upéct tu nejlepší vánočku.

Pořadatelé se těší na vaši účast a naše redakce přeje všem soutěžícím hodně štěstí! Přijďte si užít sváteční atmosféru, ochutnat soutěžní vánočky a podpořit místní kuchařské talenty. ■

Vánoční úřední doba na magistrátu

Vánoční a novoroční svátky jsou příležitostí k odpočinku nejen pro občany, ale také pro zaměstnance Magistrátu města Frýdku-Místku. V tomto duchu budou kanceláře úřadu pro veřejnost uzavřeny 23. prosince a od 29. prosince 2025 do 2. ledna 2026.

V uvedených dnech nebudou v provozu ani podatelny, podání je možné e-mailem na adrese: podatelna@frydek-mistek.cz, datovou schránkou ID: w4wbu9s nebo písemně poštou. ■

Nová továrna Marlenka – spolupráce města a rozvoj historického areálu

Frýdek-Místek a společnost Marlenka spojily síly při podpisu memoranda o spolupráci, která se týká výstavby druhé továrny na medové dorty v areálu bývalé Lembergerovy tkalcovny na Hálkové ulici. Tento krok navazuje úspěšně na memorandum se společností Slezan Holding z roku 2016, jehož cílem bylo zachránit a rozvíjet historické objekty ve městě.

Primátor Petr Korč vyzdvihl význam tohoto projektu jako další pozitivní krok v revitalizaci městských částí. „Proměna areálu, včetně zachrany industriálního zámečku, je dalším výsledkem naší spolupráce, která přináší nové investice a funkce do nevyužitých textilních budov,“ uvedl

Korč. Náměstek primátora Jiří Kajzar dodal, že za 10 let existence původního memoranda se do revitalizace zapojilo 5 investorů, včetně samotného města.

Společnost Marlenka plánuje zachovat a zrekonstruovat historickou budovu, kde v přízemí vznikne muzeum, kavárna a firemní prodejna. „Věřím, že

industriální zámeček s parkem a fontánou se stane jednou z nejhezčích budov ve Frýdku-Místku,“ řekl majitel společnosti Marlenka International Gevorg Avetisjan.

Aby zůstala zachována dominance historického zámečku, nebudou nové budovy převyšovat 23 metrů. Výrobní část bude situována blíže k řece a sadové úpravy zajistí odstínění areálu od okolní zástavby. Vjezd do areálu je plánován z Opletalovy ulice, přičemž město a Marlenka provedou směnu pozemků pro jeho realizaci.

Tento projekt představuje příklad propojení historického dědictví a moderního rozvoje, který obohatí podobu města a přinese nové pracovní příležitosti. ■

Místní nás považovali za ruské vojáky, vzpomíná na vandry s kamarádem Andym Václav Řeha

V závěrečné části rozhovoru s Václavem Řehou o jeho trampování s Josefem Andym Barabášem se vracíme do časů, kdy divoké lesy Oderských vrchů skrývaly nejen krásy přírody, ale i přísně střežená vojenská tajemství. Jaké bylo trampovat v blízkosti raketové základny ve vojenském újezdu Libavá, uniknout sovětským okupačním vojákům a co z těchto míst zbylo dnes?

► Jiří Vítězslav Sachr

Vyprávění o vašich společných trampech s kamarádem Andym Barabášem jsme v minulém čísle zakončili zprávou, že bouda pod Sokolí skálou vyhořela. Přestali jste tam jezdit. Našli jste si ke svým výpravám jinou lokalitu?

Osoblažsko a Rychlebské hory jsme milovali, ale divočinu bez zastupů svátečních turistů jsme nacházeli i jinde. V Oderských vrších – zejména v okolí Vítkova a Budišova, ale i v zakázaném vojenském prostoru Libavá. To bylo pro nás opravdové dobrodružství. Museli jsme se mít na pozoru, pohybovali jsme se terénem tiše a utajeně, jako indiáni. Svou posádku zde měla 122. raketová brigáda sovětských vojsk a jak se po převratu v roce 1989 potvrdilo, měli zde Rusové vybudována tři palebná postavení balistických raket SS-12 Scaleboard schopných nést jaderné hlavice. Poprvé mě přivedl do těch míst kamarád Ben. Cestou z Budišova přes kopec za Podlesí kolem výstražné cedule „zákaz vstupu“ a pak už dále do Staré Vody, kde ze

všech původních staveb v zaniklé obci zůstal jen vyrabovaný barokní poutní kostel sv. Anny. Uvnitř chrámu mě přepadl naprostý pocit zmaru. Pobořená hrobka s rozbitými rakvemi mnichů z protějščího již neexistujícího kláštera. Kouř z ohně, který si uprostřed této nádherné stavby rozzdělávali ruští mladíci, začernil strop s nástěnnými freskami, zatímco stěny byly poseté stopami po vystřelených kulkách a vyrytými nápisy a jmény v azbuce. Hromada původních rozbitých dřevěných lavic, které vojákům sloužily jako otop...

Také s Andym jsme se do těch míst vydali. Ve chvíli, kdy jsme byli uvnitř, zastavil před kostelem prudce vojenský vůz a my uslyšeli vzrušený hovor několika osob v ruštině. Bylo to v zimě, všimli si našich stop ve sněhu.

Chytili vás?

Do kostela vstoupila skupina ruských vojáků v černých tankistických uniformách s důstojníkem. Naše stopy byly čerstvé, a tak se mezi sebou domlouvali, že se nás pokusí najít a zadržet. Byli jsme ukryti ve výklenku za bočním oltářem, když se z věže ozval hluk.

Pamětník Václav Řeha v roce 1987.

Létali tam se svou ulovenou kořistí velcí černí ptáci, zřejmě havrani. To ale Rusové nevěděli, mysleli si, že jsme to my, a rozběhli se po schodech nahoru. Mezitím jsme se propíchlí přes hlavní vchod a podél zdi, kde nebyl navátý sněh, se dostali až za kostel a dál kolem potoka do lesa, odkud jsme vleže pozorovali, co se bude dít dále. Uplynul nějaký čas, než znovu nastoupili do automobilu a odjeli. Přiznávám, že se nám ulevilo.

To ale nebylo vaše jediné setkání s ruskými vojáky. Říkal jste, že jste je dokonce navštívili!

O víkendů vyráželi oficiři do okolních měst chlastat a v dlouhých dřevěných ubikacích zůstávali jen obyčejní vojáci. Osmělili jsme se a s několika z nich se dali do hovoru. Nevěděli, kdo jsme, měli jsme na sobě vojenské maskáče a já s nimi rozmouval rusky. Měli zájem s námi obchodovat – něco za něco, peníze neměli. Zajímalo je hlavně alkohol a fotky nahých ženských, které pro mě za tím účelem vyvolával jeden můj

známý z Frýdku. Když jsme se pak ve vojenském prostoru objevili znovu s půllitry rumu a požadovanými nahotinkami, málem nám urvali ruce. (smích) Vyměnili jsme je s nimi za části uniformy – černou zimní tankistickou bundu, kalhoty, opasek a další doplňky, které se staly na několik let naší výbavou na vandrech.

Nepletli si vás pak s nimi v hospodě?

Bude se asi smát, ale i to se nám stalo! Seděli jsme takto oblečení jednou v putyce ve Vítkově na náměstí a rozhodli se, že si z místních uděláme srandu a budeme před nimi hrát, že jsme Sověti. Vždycky se totiž mezi nimi našel někdo, kdo jim poroučel po kořalce a připsal na družbu. Bavili jsme se s návštěvníky lokálu rusky, když se najednou u pultu objevili skuteční ruští oficiři. Pohlíželi neustále na nás a bylo vidět, že o nás živě diskutují s hospodským. Neustále mu něco říkali a pohazovali přitom hlavami naším směrem. Když už to vypadalo, že zamíří sálem k našemu stolu, vypařili jsme

Jeseník 13. 7. 1979.

se chodbou ven a utekli. Nemohli jsme přece dopustit odhalení naší konspirace! (smích)

Něco podobného jste prý ale zažili i jinde. Vyprávějte!

V Rýmařově žila Andyho mladší sestra Marcela. Navštívili jsme ji a s díky využili nabídky noclehu. Večer jsme si v našich černých ruských tankistických bundách sedli do hospody Na Růžku a popíjeli pivo, když před nás hospodský postavil dvě velké vodky. „To jsme si neobjednávali,“ namítali jsme a chtěli panáky vrátit. „To máte ode mne!“ ozval se z rohu místnosti mladý kluk a prý jestli si může přísednout. Ještě ani neusedl na židli a už spustil, jak miluje Rusy a že je jeho otec předsedou Svazu československo-sovětského přátelství. Prý byl i v sovětských kasárnách v Bruntále a že by se s námi chtěl skamarádit. Mrkli jsme s Andym na sebe a usmáli se. Sehraje mu divadlo, kolaborantovi! Ruský jsem mu představil Andyho jako svého osobního řidiče. O mně si myslel, že jsem velitel. Popíjel jsem s ním, nechal se hostit a důrazně mu zakazoval objednávat stakany vodky Andymu. Řidič přece musí být střízlivý! Dobře jsem přitom věděl, že mu během každé z mých návštěv toalety objednával narychlo novou rundu a připíjí na Sovětský svaz. Provozoval jsem ho slovy, že Češi jsou chuligáni a je třeba je držet pořádně u huby. Oponoval mi, tvrdil, že takových jako on je spousta!

Bylo už pozdě v noci a my se ho nemohli zbavit. Žádal nás, abychom ho vzali s sebou do sovětských kasáren v Bruntálu a rozhlížel se, kde máme zaparkovaný gazík. „Pajděm so mnoj, sadis v mašinu,“ vyzval ho Andy. Vykročili, udělali jen pár kroků a... Bum, ozval se tupý zvuk uderu přestí do

mladíkovy tváře a Andy vyběhl v poklusu ze dvora hospody. „Přidej se, já už ty jeho kecy o bratřech z východu nemohl poslouchat,“ řekl. Klučina si pak možná stěžoval doma otci, že dostal přes hubu od Sovětů... (smích)

Vrátím se ještě k vojenskému újezdu Libavá. Říkal jste, že zde měli Sověti palebná postavení balistických raket SS-12. Hodně se o tom kdysi mezi lidmi mluvilo. Viděl jste je na vlastní oči?

Jen to, co z nich zbylo uprostřed 90. let minulého století. Dostat se k nim na dohled v osmdesátých letech bylo nemožné. Jedno z nich – areál „Točky sever“, bylo nedaleko Staré Vody směrem na Norberčany. Vjíždělo se tam branou, vpravo u cesty stál strážní domek. Vše obehnáno dvojitým plotem se signalizací a přísně střeženo. Ohromné ocelové a betonové tubusy zapuštěné vodorovně do země. Našli jsme tam na střelnici vystřelené speciální nábojnice. Z poloviny měly mosazné dno, ale horní část byla z plastu. Údajně se mělo jednat o bezhlukové náboje.

Dřevěné baráky, ze kterých sovětsí vojáci odešli, zanechali po sobě zcela zdevastované. Ve zdech, oknech, dveřích i plechové střeše zůstaly veliké díry po úderech krompáčů. Rozbitá dlažba, kuchyně i koupelny, všude nepořádek, smrad a odpadky, které po sobě zanechali, zhrzení, že museli odejít. Nahoře pod lesem zarostlé travou zůstaly tehdy vraky čtyř tanků. Byly už bez motorů a kulometů se zavařenými hlavními. Dnes už tam nejsou, zmizely stejně jako ocelová vrata některých krytů.

Dnes je Stará Voda veřejnosti opět přístupná, v roce 1991 zde došlo také k obnovení

Pamětník Václav Řeha se svým kamarádem Josefem Andym Barabášem v jednom ze zničených kostelů.

slavných Svatoanenských poutí.

Kostel sv. Anny ve Staré Vodě byl díky skautům, nadšencům i armádě opraven, nápisy azbukou i stopy po střelách jsou ale v chrámu po dohodě s památkáři dodnes zachovány jako memento okupace z let 1968 až 1991. Nevím, jak je tomu dnes, ale chodila tam procesí věřících z dálky, bohoslužeb se účastnil také bývalý olomoucký arcibiskup Graubner a jezdily tam autobusové zájezdy původních vysídlených obyvatel a jejich potomků z Německa, se kterými jsem se tam setkal.

Vaše vyprávění mělo být vzpomínkou na kamaráda

INZERCE FMP-2146/11

Josefa Barabáše. Jakou roli sehrálo vaše přátelství ve vašem životě?

Za dobu, kdy jsem po vojné začal v roce 1964 trampovat, jsem poznal spoustu lidí. Někteří jen propluli mým životem, jiní v něm zanechali hlubokou stopu. Andy, jak jsme mu mezi trampy říkali, patřil k těm druhým. Rovný český chlap, který mě nikdy nepodrazil – nenechal ve štychu. Samorost, který se nenechal nikým a ničím omezovat. Prožili jsme spolu nezapomenutelné chvíle. Zemřel v domácí péči své dcery Pavlínky letos 1. května. Bylo mu 83 let. Protože nechci, aby se na něj zapomnělo, vznikly vlastně i tyto řádky... ■

Ranní probuzení – Hráničky 19. 4. 1981

**AUTA
S VÝBUŠNOU SILOU**
přestavby automobilů na LPG
servis, revize, opravy, STK
čerpací stanice:
Kunčičky 66 | Palkovická 320
776 226 998, 774 860 041
Kunčičky u Bašky 66
www.auta-lpg.cz

Farář s indiánskou krví: Jan Vecheta odhaluje rodinné tajemství

Jan Vecheta, domaslavický farář s fascinujícím životním příběhem, nás zavádí do světa, kde se prolínají duchovní hodnoty a tajemství rodinné historie. V rozhovoru odhaluje překvapivé objevy o možném indiánském původu svého rodu. Vypráví, jak se vypořádal s pochybnostmi o své víře, jaké výzvy přináší služba v církvi a jaké poselství chce předat během adventu a Vánoc.

► Jiří Vítězslav Sachr

Co vás přivedlo k rozhodnutí stát se farářem?

Docházel jsem k tomu postupně. Zrálo to ve mně jako víno, přicházelo to ve vlnách a já se té myšlenky nějak nemohl zbavit. Ty první úvahy o duchovní službě přišly v době, kdy mi bylo kolem třinácti let. Pomáhal jsem pečovat o svou babičku a tato služba ve mně probudila pocit, že bych mohl být lidem nápomocný jako náš pan farář, který byl pro mě velkou autoritou a inspirací. Pracoval s dospělými i dětmi, pro každého měl laskavé vlídné slovo a to na mě jako malého kluka silně zapůsobilo.

Druhá vlna těchto úvah se u mě objevila na gymnáziu v mých sedmnácti. Bylo to období vnitřního váhání a subjektivního zážitku, kdy jsem měl pocit, že mě někdo volá a jasně mi říká, že moje poslání je duchovní cesta stát se knězem. Bylo to lákavé, ale zároveň jsem si uvědomoval obtíže a závazky, které jsou se službou spojeny. Bilo se to ve mně, pokukoval jsem po děvčatech... Přesto jsem našel vnitřní sílu, radost a nadšení, které mě přesvědčily, že to je správná cesta.

Socialistická společnost nebyla křesťanské službě nakloněna... Jak vaše rozhodnutí přijali spolužáci a vaše okolí?

Nevěděli o tom. Přiznávám, že jsem se v dětském věku trochu styděl přiznat svou víru před spolužáky a ani na gymnáziu jsem neměl odvahu otevřeně přede všemi říct, že chci studovat teologii. Pamatuji si, jak jsem na maturitním večírku důvěrně sdělil svému fyzikáři, že nejdu studovat fyziku a optiku na přírodovědeckou fakultu, jak jsem původně zamýšlel, ale chci se vydat na kněžskou dráhu. Jeho otázka: „Myslíš, že naše společnost potřebuje kněze?“ mi ještě dlouho rezonovala v mysli.

K přijímačkám na přírodovědu jsem se nakonec nedostavil a namísto studia záhy objevil v poštovní schránce povolávací rozkaz na dvouletou základní vojenskou službu. Teprve po jejím absolvování jsem se vydal do Litoměřic a byl přijat na studia teologie. Znovu se mi vrátilo mé nadšení a chuť pracovat v církvi, inspirací mi byla láska k bližnímu. Uvědomil jsem si, že chci být prospěšný lidem tím, že jim ukážu cestu k Bohu, ve kterého jsem věřil s velkou duchovní silou.

V domaslavické farnosti slouží Jan Vecheta už více než dvacet let.

Foto | Jan Smekal

Nezeptal jsem se, odkud pocházíte?

Vyrůstal jsem s rodiči a sourozenci ve starém domku s malým dvorkem na okraji Brna – v Žabovřeskách. Taková napůl vesnice, ale součást města, takže jsem jezdil do školy a později na gymnázium, jak se u nás říká, šalinou. Otec byl původní profesí učitel, ale když s příchodem komunistického režimu nastaly takzvané prověrky, byla snaha, aby děti vychovávali socialisticky smýšlející lidé. Táta byl hluboce věřící katolík, a když po něm chtěli, aby se přizpůsobil, odmítl. Vedlo to k tomu, že musel opustit školství a pracoval pak v dělnických profesích. V roce 1968 dostal šanci vrátit se k učení, ale s nástupem Husákovy normalizace se situace opakovala a opět dostal vyhazov. Bylo mu 60 let, když v roce 1989 přišla změna režimu a on dostal nabídku vrátit se do školy. Těch dalších pět let mezi dětmi, které ho milovaly, bylo pro něj úžasnou satisfakcí. Pozoroval jsem, jak omládl, byl usměvavý a veselý, což mě až překvapovalo, protože z domova jsem ho znal jako přísného, ve svých zásadách pevného člověka. Jeho příběh je pro mě inspirací a ukazuje, jak důležité je být věrný svým hodnotám, i když to není vždy snadné. Naučil nás skromnosti, což se mi

v životě hodilo. I když jsme neměli auto nebo telefon, oblečení jsme dědili jeden po druhém, měli jsme kolem sebe skvělé lidi, kteří nám pomáhali. Tato zkušenost nás naučila vážit si toho, co máme.

V jednom rozhovoru pro Český rozhlas jste zmínil možný indiánský původ vašeho rodu. Co byste k tomu mohl říct?

Ano, to bylo opravdu úžasné zjištění, které mě překvapilo. Příjmení Vecheta je v České republice velmi vzácné. Podle dostupných informací se vyskytuje pouze u 132 jednotlivců. Na Třebíčsku, kde je doložen jeho největší výskyt, je zaznamenáno 44 nositelů a nositelek, v Moravskoslezském kraji jsem jediný. V mládí jsem se za něj i trochu styděl. Otec občas žertoval, že by mohlo pocházet od slova věchet-věchýtek, což jsem považoval významově za něco slabého. Ale díky mému mladšímu bratrovi, který se intenzivně věnoval rodokmenu naší rodiny, jsme objevili fascinující věci.

V 19. století odešli naši předkové ve dvou vlnách do Spojených států, kde založili novou větev rodu. Naše příjmení se tam vyskytuje v různých variantách, jako Vecheta, Vichita, Wychyta, Wy-cheta či Wichita. Dokonce je po

Zehnaní obcí po mši během slavnosti Těla a Krve Páně.

nás pojmenována ulice „Vecheta Road“ v Texasu a naše příjmení se etymologicky shoduje s názvem města Wichita v Kansasu, což má pro mě velmi zvláštní a vzrušující rozměr.

Největší překvapení totiž přišlo, když jsme zjistili, že jméno Vecheta je spojováno se severoamerickým indiánským kmenem Wichitů (čti „vičtů“). To mi vrátilo hrdost na naše jméno. Je možné, že ho indiánům dali bílí osadníci nebo že si ho jejich kmen zvolil sám. A existuje také domněnka, že mohl být někdo z tohoto kmene přivezen do Evropy a stal se součástí naší rodové linie. Třeba máme v sobě kapku indiánské krve, což je myšlenka, se kterou si stále pohrávám a velmi mě těší. Potvrzoval by ji i vzhled mého strýce – tatínkova bratra. Měl typické indiánské rysy – tmavou plet

význam tohoto slova, říkám si, že není dobré odhalit všechna tajemství najednou. Nebylo by na co se těšit. (úsměv)

Jaké výzvy dnes stojí před křesťanskými církvemi v České republice?

V paměti mi utkvěl výrok papeže Františka, že realita má přednost před ideálem. Pojmenovával věci, které jsem obdobně cítil, z nejvyšších pater církve. Znamená to, že jako pracovníci církve a věřící lidé musíme přijmout realitu současného světa, která je velmi proměnlivá, a hledat nové způsoby, jak v ní existovat. Jedna z možností je vytvořit určité ostrůvky, kde si zachováme to původní a nabídneme lidem možnost zažít něco jiného. Proměna církve by však neměla spočívat jen ve změně struktur, ale měli

Otevíření komunitního centra u filiálního kostela v Soběšovicích. (2019)

době došlo k radikální proměně od tradiční židovské víry k novému, co přinášel. Mám dojem, že nás čeká něco podobného – transformace tradiční křesťanské víry do podoby, která reflektuje současnost.

Můžete se podělit o nějaký nezapomenutelný zážitek ze své služby?

Uvedu několik. Jedny z nejsilnějších momentů mé služby jsou pohřby – loučení se zemřelými. Jsou to pro mě velmi silné chvíle, nejen proto, že se často loučím s lidmi, které jsem osobně znal, ale také kvůli tomu, jak to vnímají lidé přede mnou. Často takoví, kteří běžně do kostela nechodí, ale přišli, protože znali zemřelého. Sleduji jejich tváře. Vidím na nich, jak naslouchají každé mé větě, a přemýšlím, co jim v tu chvíli běží hlavou. Tyto momenty mi připomínají obrovskou zodpovědnost za slovo, které jim sděluji – ucelený pohled na život, který překračuje náš horizont a jde někam dál.

Mám také jeden s nádechem tragikomická. Telefonovala mi paní původem ze Slovenska. Žádala mě, zda bych zaopatřil jejího umírajícího manžela v nemocnici, a naléhala, abych za ním co nejdříve přijel. V pokoji jsem našel muže upoutaného na lůžku, vypadal, že je už v kómatu. Začal jsem se připravovat na udělení svátosti posledního pomazání. Vytáhl jsem olej a během modlitby za jeho duši ho začal pomazávat na čele. K mému překvapení najednou otevřel oči, probral se a říkal: „Nie, nie, nič nepotřebujem!“ Byl to bývalý havíř, předák a úderník. Jeho blízcí o něm říkali, že hrubián. Své ženy se prý jednou zeptal, co bude dělat, až umře. „Vezmem si červoný klobúčik

a budem tancovať,“ odpověděla mu prý tehdy. Žil ještě další dva roky a jeho snacha mi jeho „zmrtvýchvstání“ vyčítala: „To jste neměl dělat, pane faráři...“

Téměř až mystické chvíle jsem prožíval v sobotu 24. září 2011 během oslav 50. výročí nového soběšovického kostela. Uspořádali jsme vzpomínkovou akci na původní kostel, který musel být zatopen během výstavby Žernanické přehrady. Za soumraku jsem vyplul na lodičce na místo, kde se původní kostel nacházel, a jako symbol naší vzpomínky zde na hladinu umístil bójku se zapálenou loučí. Během návratu na břeh jsem z lodi kázal k lidem. Měl jsem mikrofon, oni stáli na břehu a s velkým zájmem mlčky poslouchali. Bylo to jako z doby Ježíšovy, kdy kázal z lodi na Genezaretském jezeře. Vyšlo nádherné počasí a celý večer magický spojil přírodu s vírou. Měl jsem pocit, jako bych se vrátil o 2000 let zpět.

Prošel jste si pochybnostmi o vlastní víře?

Velkou krizi jsem měl během svého studia. Dnes už takové chvíle nezažívám, ale často mám pocit, že je všechno jinak. To, co máme vybudované – struktura teologie vycházející z Bible a toho, co Bůh o sobě dal vědět, je konstrukce, která je dobově podmíněná a měla by být neustále aktualizována.

Někdy mi dělají problém modlitby na msích, které mám jako kněz povinností recitovat tak, jak jsou písemně zaneseny v misálu. Jsou staré desítky let a já bych si přál, abychom provedli jejich teologickou aktualizaci. Dokonce jsem si začal tvořit vlastní modlitby, což bych neměl, ale v jednom případě jsem to už zkusil, protože jsem potřeboval vyjádřit něco jinak.

Existuje domněnka, že v sobě máme kapku krve severoamerických indiánů z kmene Wichitů

a černé vlasy, což mě jen utvrzuje v naší teorii. Také já sám na sobě cítím určité prvky, které by mohly souviset s jejich životním stylem – mám rád volnost, přírodu, ticho a toulání se za soumraku. Tyto pocity mi pomohly přijmout své příjmení jako součást mé identity. Indiánské příběhy mě vždy fascinovaly, a tak nepřestávám hledat další spojitosti s kmenem Wichitů. Je to tajemství, které mě přitahuje, a i když bych rád přišel na

bychom nově uvažovat o Bohu na základě toho, jak vnímáme dnešní svět. Bůh je přítomen v tomto světě a promlouvá k nám skrze znamení doby.

Často odlišujeme profánní a posvátné, ale věřím, že i to profánní je posvátné. Boží přítomnost je všude a ve všem, a to je spiritualita zdola – hledání Boha i v obyčejných událostech života. Musíme udělat krok, abychom se nestali jen skanzenem. V Ježíšově

Farní kostel sv. Jakuba s přilehlým starým hřbitovem zaujme v podvečer svou tajuplnou atmosférou.

Miluji astrofyziku, měla to být moje původní životní cesta. Fascinuje mě vesmír a astronomie. Když vidím úžasnost a velikost vesmíru, modlitby mi připadají, jako bychom dělali z Boha něco mnohem menšího, než ve skutečnosti je. Bůh je přece mnohem větší a velkorysejší. Moje krize je spíše zápas s těmi texty. Má víra v Boha roste a prohlubuje se, ale mám problém s tím, jak to mám dělat ve službách církve. Musím být poslušný autoritám a biskupovi, ale někdy je to pro mě těžké. Je to krize se strukturou teologie v podobě, jak je dnes nastavena.

Jakým způsobem se snažíte oslovit mladou generaci?

Snažím se ukazovat, že víra a přírodní vědy nejsou protiklady, ale dva pohledy na svět z různých úhlů. Často se to staví tak, že buď jste vědec, nebo věřící, ale já jsem přesvědčen, že to tak být nemusí. Inspiruje mě úžasný kněz Marek Vácha, který už mnoho let propojuje tyto dva světy. Proto se snažím do svých promluv zahrnovat i současné poznatky a objevy. Často brouzdám na internetu, abych zjistil, jaké jsou nové vědecké objevy, a ty pak zakomponuji do

svých kázání. Chci ukázat, že církev není zpátečnická, ale naopak otevírá nové horizonty a snaží se vysvětlovat nově poznané. Tento přístup se mi osvědčil, protože někdy dostávám zpětnou vazbu, která mě potěší. Jedna dospívající dívka mi po mši řekla, že ji moje kázání téměř rozplakalo. Bylo to pro mě velmi dojemné, protože když se mi v mých letech podaří nějakým způsobem zasáhnout sedmnáctiletou hledající duši, vnímám to jako skutečný úspěch. Mým cílem je ukázat mladým lidem, že víra má stále co říct a že otevírá nové možnosti a hloubky i v dnešní době.

Blíží se advent a vánoční svátky. Jaké je vaše poslání pro věřící i nevěřící během tohoto období?

Advent a Vánoce vnímají lidé zakotvení v křesťanské tradici jinak než ti, kteří se k této tradici nehlásí. Přesto existují spojovací prvky, jako jsou svátky rodiny, lásky, míru a pokoje. Bohužel, často vše překrývá všudypřítomný konzum, což mě mrzí, protože pro ty, kteří nemají tuto tradici, advent ztrácí zcela svůj význam. Je to čas prozkoumat oblasti ve

Jan Vecheta během mše vedené pod širým nebem na prostranství před farou a kostelem.

svém životě, kde nejsme šťastní nebo naplnění. Tím, že si uvědomíme své nedostatky, se připravíme na přijetí něčeho, co nás naplní. Musíme mít hlad, abychom se mohli najíst.

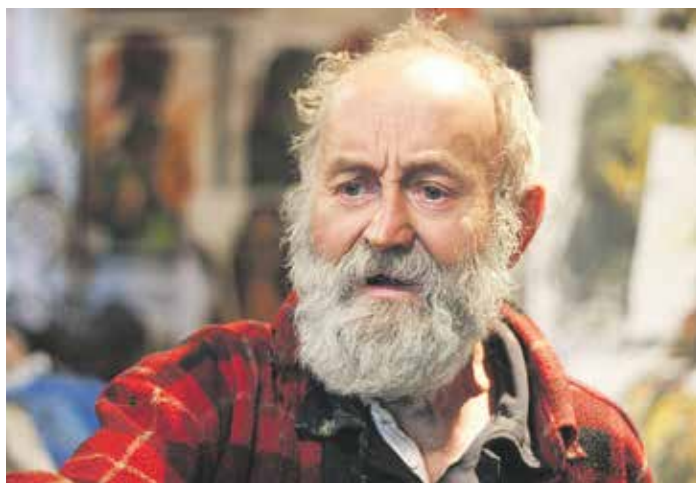
Moje poslání je, aby se lidé nebáli během adventu uvědomit si své nedokonalosti a prázdnotu. Vánoční svátky pak mohou

být obrazem naplnění, ať už skrze prostřený stůl, který symbolizuje hojnost, nebo skrze vztahy a duchovní prožitky, jako je návštěva půlnoční mše. Vánoce by měly být časem nasycení ve všech rovinech – tělesné, duševní i duchovní. Důležité je nenechat si advent vzít jako něco, co ještě nejsou Vánoce. ■

Odešel Antonín Kroča – umělec s duší Janáčkovra kraje

V sobotu 15. listopadu nás po těžké nemoci opustil akademický malíř Antonín Kroča, rodák z Hukvald – Dolního Sklenova. Narodil se 21. října 1947 a jeho umělecká dráha začala na Střední uměleckopřemyslové škole v Uherském Hradišti, kde ho vedli významní pedagogové jako Karel Hofman, Jan Blažek a Josef Beran. Další vzdělání získal na Akademii výtvarných umění v Praze pod vlivem Jiřího Johna a Jana Smětan. Uvolněná atmosféra konce šedesátých let mu umožnila rozvíjet jeho jedinečný styl. Jeho expresivní figurace, syrovost pohledu a výbušnost rukopisu zachycovaly realitu života s hlubokým pochopením a osobním zaujetím. Kročova tvorba, podobně jako zpěvnost Janáčkovy hudby, zrcadlila život jeho rodného kraje.

V roce 1995 byla v Hukvaldech – Rychalticích založena Galerie Antonína Kroči, která soustředila významnou část jeho díla a kde umělec tvořil ve svém ateliéru. Během let uspořádal řadu samostatných výstav. Mezi nejprestižnější

patřily ty v pražské výstavní síni Mánes, Národním technickém muzeu, ostravském Domě umění, ve Výstavní síni V. Wünschého v Havířově, plzeňské Západočeské galerii nebo v Českém centru ve Varšavě. Frýdecko-místečtí milovníci umění měli naposledy možnost setkat se s jeho dílem při příležitosti jeho jubilea v roce 2017 v prostorách frýdeckého zámku.

Jeho práce jsou zastoupeny v mnoha galerijních institucích a soukromých sbírkách doma i v zahraničí. Jako člen obnoveného Spolku výtvarných umělců Mánes byl Antonín Kroča malířem celou svou živelnou podstatou. Jeho

život a tvorba byly protestem proti akademismu, malování pro něj bylo bytostnou každodenní potřebou. Svými prsty a dlaněmi doslova bušil do plátna a desek, na které téměř v transu nanášel ve vrstvách barvy. V rozhovoru pro náš časopis mi před třemi lety řekl: „Zrychlil jsem... Je to jako v boxerském ringu, úder za úderem, bum prásk, direkt na bílé plátno. Nanáším jimi barvy a skrze sebe, mé paže a ruce, ztvárňuji pocity mého nitra, jak přeneseně zachycuje své vlastní já. Každý jsme individualita, v každém z nás sídlí Bůh i ďábel, dobro a zlo, obě polohy svádí navzájem nekonečný souboj...“

Odešel umělec svého kraje, který ze srdce miloval. Jeho odkaz s námi zůstává jako neodmyslitelná součást českého výtvarného umění, ve kterém po sobě zanechal nesmazatelnou hlubokou stopu. ■

Rozhovory s Antonínem Kročou v našem časopise najdete na:
www.fmpatriot.cz/magaziny/2017/11_2017.pdf
www.fmpatriot.cz/magaziny/2022/06_2022.pdf

ADVENTNÍ MĚSTEČKO

NÁMĚSTÍ SVOBODY, MÍSTEK

SOBOTA 6. PROSINCE

- 10.00 Divadlo Koráb: Betlém aneb Putování za hvězdou
- 11.00 CM Portáši
- 14.30 Divadlo Sympatie: Popletené Vánoce
- 16.00 Martin Láska & Band
- 17.15 Katka & Jazzbanda

NEDELE 7. PROSINCE

- 10.00 Mechovnice: Pod sněhovou čepicí
- 11.00 CM Iršava
- 14.30 Divadlo Ententýky: O Mikulášské košilce
- 16.00 Swingový orchestr B. Pukovce
- 18.00 Kučová & Šoltis

PONDĚLÍ 8. PROSINCE

- 16.00 Ledové kino: Vesničko má středisková

ÚTERÝ 9. PROSINCE

- 15.00 Sboreček MŠ Materidouška 2
- 16.00 Comar in The Cube
- 17.00 Přátelé Dr. Melouna
- 18.00 ZUŠ duchovní hudby: Adventní koncert | kostel sv. Jakuba

STŘEDA 10. PROSINCE

- 15.00 Sboreček MŠ Radost
- 16.00 Sbor Osminka a Osmá
- 17.00 Martin Galia & Spol.
- 18.00 Česko zpívá koledy

ČTVRTEK 11. PROSINCE

- 15.00 Sboreček MŠ Sluníčko 1
- 16.00 ZUŠ: Sbor Písníčka a Notička
- 17.00 Akuma

PÁTEK 12. PROSINCE

- 15.00 Sboreček MŠ Sluníčko 2
- 16.00 AV Blues & Swing
- 17.30 All Brass Band

SOBOTA 13. PROSINCE

- 10.00 Divadlo Ententýky: Myška Klárka...
- 11.00 CM Úsměv
- 14.30 Divadélko Mrak: Vánoční pohádka
- 16.00 Vítězové Beskydského slavíka
- 17.30 The Best of Meky

NEDELE 14. PROSINCE

- 10.00 Vánoční Lucka ze školky Lucie Černíková
- 11.00 CM Slifka
- 14.30 Divadlo z Truhlice: Truhlík a Truhlička a vánoční hvězdička
- 16.00 Ženský pěvecký sbor B. Martinů FM
- 16.30 Theatre Oculus: Svítící loutky
- 17.00 Kaczi

PONDĚLÍ 15. PROSINCE

- 16.00 Ledové kino: Sám doma 2

ÚTERÝ 16. PROSINCE

- 15.00 Sboreček MŠ Sněžka
- 15.30 Ochutnávka svátečních vánoček
- 16.00 Zebra
- 17.00 Čeladenka

STŘEDA 17. PROSINCE

- 15.00 Sboreček MŠ Barevný svět
- 15.30 Sváteční vánočka – vyhlášení vítěze

- 16.00 Lenka Hrůzová
- 17.00 Silesian Dixie Band

ČTVRTEK 18. PROSINCE

- 15.00 Sboreček MŠ se zdravotnickou péčí
- 16.00 Getaway
- 17.00 Prouza

PÁTEK 19. PROSINCE

- 16.00 Vánoce s Adelou
- 17.30 MDŽ – Muzikantky, dámy, ženy

SOBOTA 20. PROSINCE

- 10.00 Cestovadélko: Zimní show
- 11.00 Beskydský folklorní orchestr
- 14.30 E. Nováková s písněmi P. Nováka
- 16.00 David Vysloužil & Acoustic Irish
- 17.30 Lucie Redlová & Garde

NEDELE 21. PROSINCE

- 10.00 Těšínské divadlo Bajka: Pojdme spolu do Betléma
- 11.00 DFS Ostravička: Od Mikuláše k Ježíškovi
- 14.30 Taneční s J. Mazůchem ze Stardance
- 16.00 Trampoty s Ježíškem & chůdři
- 17.00 Markéta Konvičková

PONDĚLÍ 22. PROSINCE

- 16.00 Lašská družina: Gigula
- 17.00 Acustrio Václava Fajfara

ÚTERÝ 23. PROSINCE

- 14.00 Publifunk Extra & Michal Michna
- 15.00 Ondra Klímek & Radim Přidal
- 16.00 Michal Tučný Revival Band

STŘEDA 24. PROSINCE

- 15.00 Půjdem spolu do Betléma a rozdávání Betlémského světla, Římskokatolická farnost a skauti FM

SOBOTA 27. PROSINCE

- 16.00 AV Beat of Yesterday

NEDELE 28. PROSINCE

- 16.00 Ternér & Kouláková & Kokesch

PONDĚLÍ 29. PROSINCE

- 16.00 Rebel

ZÁMECKÉ NÁMĚSTÍ, FRÝDEK

NEDELE 14. PROSINCE

- 10.00 Poppy a Adélka slaví Vánoce
- 11.00 CM Úsměv
- 14.30 Od čerta k Ježíškovi | Ela & Tom
- 16.00 SwingShower
- 16.30 Svítící loutky Theatre Oculus
- 17.00 ReneG

NEDELE 21. PROSINCE

- 10.00 Sněhurka a 7 trpaslíků eMILLion
- 11.00 CM Portáši
- 14.30 Nad Betlémem svítí hvězda Andělů na chůdách eMILLion
- 16.00 Evamore
- 17.30 Katka & Jazzbanda

DOPROVODNÝ PROGRAM

14. a 21. 12. Vánoční autobus

do 29. 1. Veřejné venkovní kluziště, park Pod Zámkem
Změna programu vyhrazena.

DIVADLA

Divadlo Čtyřlístek, Frýdek

6. 12., 15:00 Jak Kuba Káču z pekla vysvobodil

Pohádka o jedné hubaté Káči, která ráda tancovala a chtěla se vdávat. Za pořádného ženicha by i duši čertu upsala. A také se do pekla propadla. Našla v pekle své štěstí? A podařilo se jí dostat zpátky domů? Hraje DUO – Divadlo u Ostravice Frýdek-Místek. Po představení bude následovat Mikulášská nadílka. Rodiče, kteří mají zájem, si mohou donést nadílky pro své děti.

20. 12., 15:00 Jak pesek a kočička chystali Vánoce a jiné příběhy

Činoherní pohádka vypráví dva příběhy na motivy knihy Josefa Čapka, které pro divadlo přepsal Martin Šmíd – Jak si pesek a kočička dělali k svátku dort, Jak si myli podlahu a třetí příběh na motivy hry Vlastimila Peška – Jak pesek a kočička chystali Vánoce. Hraje DS KuKo Frýdek-Místek.

20. 12., 19:00 Vánoční klasING

Repríza loňské premiéry Smuteční vývška + premiéra klasického díla Jane Austenové v INGovském podání pod názvem Piká před sudem a další. Hraje ING Kolektiv Frýdek-Místek.

Národní dům, Místek

8. 12., 19:00 Miroslav Donutil – Na kus řeči

Do Frýdku-Místku zavítá populární český bavič a herec Miroslav Donutil, který přijede představit jednu ze svých one man show, které mají vždy velký úspěch. Tentokrát to bude nejoblíbenější pořad Na kus řeči.

17. 12., 19:00 Psychohrátky s Evou Holubovou

Show s prvky stand-upu a besedy, která se zaměřuje na určité téma, avšak samotný průběh je také zčásti utvářen přímo diváky, kteří jsou srdečně zváni k položení otázek a aktivnímu zapojení do diskuze. Vtipnými scénkami jsou předváděny modelové situace, které jsou následně vysvětleny odborníkem na psychologii. Tento přístup umožňuje divákům lépe porozumět danému tématu a sdílet jejich otázky a zkušenosti s účinkujícími.

Nová scéna Vlast, Místek

12. 12., 19:00 Milostné dopisy

Znajší se od dětství. Ona je volnomyšlenkárka, on spíše konzervativní. Ať už si byli nablízku, nebo je dělila dálka, vždy si psali. Dojemný, ale i humorný obsah jejich dopisů je něžným poselstvím lásky a přátelství. Je upřímnou výpovědí o proměnách života, do kterého nám skrze své listy nechávají nahlédnout. Romance v dopisech nominovaná na Pulitzerovu cenu v exkluzivním obsazení – dva držitelé Ceny Thálie na jednom jevišti. Uvádí Studio Dva Divadlo.

15. 12., 19:00 Vejšlap

Tri stárnoucí kamarádi na úpatí hory a dvoudenní túra před nimi. Cíl je jasný: překonat krizi středního věku. Komedialní oslava přátelství, přírody a života. „Je to vynikající konverzátka plná humoru, ale dotýká se i témat, která zas až tak veselá nejsou. Prostě jde o zcela současný příběh, který určitě nenechá diváky v klidu. Ať už se budou smát, nebo se třeba i tak malinko zadumají.“ (Martin Písařík) Uvádí Divadlo Ungelt.

28. 12., 19:00 Silvestr v márnici

Důmyslná komedie o muži, který pracuje v márnici Ústavu soudního lékařství, a tajemné mladé ženě s nejasnou identitou. Silvestrovská noc změní jejich osudové setkání na čas plný překvapení, černého humoru a okamžiků absurdní romantiky. Uvádí Moravia Entertainment.

11. 1., 15:00 Bylo nás pět

Výlet se dá podniknout na hory, k rybníku, na zříceninu hradu nebo i do cirkusu. My, co spolu kamarádíme, bychom vás rádi pozvali na výlet do časů našeho mládí. Cestovat budeme pomocí humoru, loutek a hudby. Jo, a možná tam potkáte i sami sebe. Uvádí Těšínské divadlo Bajka.

20. 1., 19:00 Jsem doma, Zlato!

Jak hanebně šťastné může manželství být? Hra současná britské autorky Laury Wade, ověněná řadou nominací a prestižní cenou Laurence Oliviera „Nejlepší komedie roku 2019“ (Best New Comedy) se uvádí nejen v Královském národním divadle v Londýně či na West Endu, ale i na Broadwayi a ve významných divadlech po celém světě. V hlavních rolích uvidíte skutečný manželský pár Zuzanu Kajnarovou a Romana Říčaře. Uvádí Divadlo Radka Brzobohatého.

23. 1., 19:00 Sluha dvou pánů

Kdo by neznal sluhu Truffaldina a jeho bezedný žaludek, který s ním putuje po jevištích celého světa již stovky let. Jak si tento vychytralec poradí, když se přilepí do milostných námluv rodiny Lombardi a pana Pantalona? Opravdu se dá sloužit dvěma pánům zaráz? Dočká se náš hrdina vytouženého jídla? Říká se, že hlad je nejlepší kuchař, ale co když je to úplně něco jiného... Oblíbená italská komedie vychází z tradičních námětů, principů a masek komedie dell'arte, které zároveň reformuje ve smyslu pravdivosti a nadčasovosti. Možná vás překvapí, jak je aktuální i dnes. Uvádí Divadlo v Lidovém domě.

Divadelní klub D.N.A., Frýdek

11. 12., 19:00 Dobrý proti severáku

Romantická tragikomedie je adaptací populárního rakouského románu v e-mailech. Emmi Romner chce po mailu zrušit předplatné časopisu Like, ale kvůli překlepu dostane její e-mail Leo Leike. Začne tak nezvyklá korespondence. Na tenkém ostří mezi absolutním neznámým a nezávaznou intimitou se ob dva víc a víc sblíží, až si nakonec musí nevyhnutelně položit otázku: jakou má jejich virtuální vztah šanci ve skutečném světě?

13. 12., 19:00 Smím prosit, Dodo?

Komedie o vášnivém milovníku všech žen, který se jednoho dne dozvídá, že po své tetě zdědil milion eur. Pouze ale pod podmínkou, že se do roka ožení.

19. 12., 19:00 Dívčí válka

Dívčí válka je jednou z nejúspěšnějších a nejhranějších divadelních her v České republice. Její atraktivnost se skrývá především v lehkosti žánru, nadsázce, využitých tématech a také v hereckém obsazení. Autor sám o této komedii říká: „Dívčí válku jsem psal – tak říkajíc – českému národu, na míru. Jde především o jemu blízký styl humoru a oblastí, kterých se dotýká (erotika, politika), navíc jde o odpočinkový žánr, v jehož rámci přinášíme hodokvas těch nejkrásnějších žen, kterými naše zubožená vlast disponuje.“

20. 12., 19:00 Dívčí válka

Frýdecký zámek

26. 12., 15:00 Zimní hrátky z pohádky do pohádky

V rámci Svatoštěpánského odpoledne na frýdeckém zámku je pro malé diváky připraveno divadlo Zimní hrátky z pohádky do pohádky.

KINA

Kino Vlast

6. 12., 15:00 Taťati a kámoši z pouště

6. 12., 17:00 André Rieu's 2025 Christmas Concert: Merry Christmas

Na horách

6. 12., 20:00 André Rieu's 2025 Christmas Concert: Merry Christmas

Vánoce offline

7. 12., 10:00 Zootropolis: Město zvířat 2

Sny

Nepela

8. 12., 17:00 Predátor: Nebezpečné území

9. 12., 17:00 Zootropolis: Město zvířat 2

Švábi

Nepela

10. 12., 10:00 Zrození alchymisty

10. 12., 19:15 Pět nocí u Freddyho

12. 12., 9:30 Dvanáct měsíků II

13. 12., 15:00 Cukrkandl

14. 12., 19:00 Potopa

16. 12., 19:00 EOS: Hieronymus Bosch a jeho podivuhodný svět

17. 12., 10:00 Milion

17. 12., 19:00 Tady Vary: Citová hodnota

18. 12., 19:00 Avatar: Oheň a popel

20. 12., 17:00 Avatar: Oheň a popel 3D

22. 12., 17:00 Královský balet: Louskáček

23. 12., 10:00 Avatar: Oheň a popel

23. 12., 15:00 Avatar: Oheň a popel 3D

23. 12., 19:00 Pohádky tisíce a jedné noci

24. 12., 10:00 SpongeBob: Pirátské dobrodružství (předpremiéra)

30. 12., 19:00 Nejbohatší žena na světě

31. 12., 10:00 Na horách

Další aktualizovaný program kina na www.kulturafrfm.cz

Kino Palkovice

7. 12., 15:00 Severní pohádka

7. 12., 17:00 Myši v akci: vánoční past

12. 12., 19:30 Milion

7. 12., 17:00 Myši v akci: vánoční past

12. 12., 19:30 Milion

14. 12., 15:00 Slečna Moxy

14. 12., 17:00 Vánoce offline

19. 12., 19:30 Duchoň

21. 12., 15:00 Ušák Chicky 2 a tajemství sviště

21. 12., 17:00 Cukrkandl

9. 1., 19:30 Pan Nikdo proti Putinovi

11. 1., 17:00 Noc v ZOO: Zombíci na útěku

16. 1., 19:30 Jadwiga, čarodějnice z Beskyd

18. 1., 17:00 Netopýrek Nik

23. 1., 19:30 Virtuální přítelkyně

KONCERTY

Národní dům, Místek

11. 12., 19:00 Iva Bittová & Befor

Iva Bittová je česká zpěvačka, houslistka a herečka. Patří k nejvýraznějším osobnostem české alternativní hudební scény. Rozsah jejích aktivit je pozoruhodný – v hudbě od vlastních interpretací lidových písní přes aplikace skladeb vážné hudby a operní zpěv. V rámci adventního festivalu Souznění se představí s programem převážně laděným do folklóru, ale nebyla by to Iva Bittová, aby se nedotkla i jiných žánrů. ... sólově i v doprovodu Beskydského folklórního orchestru.

30. 12., 18:00 Předsilvestrovský večírek

Letošní předsilvestrovský večírek proběhne v komornějším provedení v prostorách bývalé restaurace Švejk. K poslechu i tanci zahrají Ladislav Kokesch (piano) a Lucie Kouřáková (zpěv), se kterými si budete moci něžně evergreeny i zazpívat.

Kostel sv. Jana a Pavla, Místek

19. 12., 18:00 Jakub Jan Ryba: Česká mše vánoční

Česká mše vánoční je český psaný církevní skladba Jakuba Jana Ryby, který je zároveň autorem jejího textu. Přestože je stavěná stejně jako latinská hudební mše s jejími částmi (např. Kyrie, Gloria), jedná se o pastorální hru aplikovanou na liturgii tradiční mše. Příběh vypráví o zvěstování Kristova narození a příchodu pastýřů k jeslům. Česká mše vánoční má ryze pastorální ráz, je zasazená do českého prostředí, pro svou prostotu i radostnou a svěží atmosféru byla a stále je srozumitelná a přístupná širokému obecnstvu. Účinkují: Symfonický orchestr Frýdek-Místek, Pěvecký sbor Smetana, Lašský smíšený pěvecký sbor Baška a sólisté.

28. 12., 16:00 Musica Templi – vánoční koncert

Musica Templi, spolek pro studium duchovní hudby, srdečně zve na vánoční koncert místeckého chrámového sboru Cantores Domini a Musica Templi Orchestra. Jako hosté vystoupí vokální ansámbl ProVocale. Na programu je latinská vánoční mše Jakuba Jana Ryby Missa pastoralis in B („Missa in Dominica infra Octavam Nativitatis Domini“). Tato mše je méně známou sestrou slavnější Rybovy české vánoční mše Hej mistře, ale taktéž s nesmírnou působivou vánoční hudbou. Dále na koncertu zazní vánoční písně a koledy různých evropských národů.

Nová scéna Vlast, Místek

9. 1., 19:00 **Big Blast! Band & Lenka Hrůzová**

Novoroční koncert Big Blast! Bandu & Lenky Hrůzové za podpory smyčcové sekce poskládané z místní ŽuS a symfonického orchestru.

VÝSTAVY

Muzeum Beskyd

do 18. 1. **Život pod hladinou – fascinující svět vodních brouků**

Doprovodná výstava při expozici Beskydy – příroda a lidé představí pestrý svět vodních brouků. Návštěvníci se mohou těšit na „živý koutek“ s brouky v přirozeném prostředí, odbornou literaturu i interaktivní prvky pro děti.

do 1. 2. **Modrá je dobrá – příběh modrotisku**

Výstava představuje tradiční techniku modrotisku – její historii, unikátní výrobní postup i kulturní význam. Návštěvníci se seznámí s barvivskými rostlinami a přírodními materiály, které byly po staletí používány k barvení látek. Součástí výstavy je lidový textil barvený indigem a zdobený technikou modrotisku, ale také ukázky současného oděvního designu, který z této tradice čerpá inspiraci a přetváří ji do moderní podoby.

do 15. 2. **Padesátky aneb domácnost s novým elánem**

Výstava přibližující domácnost 50. let 20. století, kdy se svět vzpamatovával z válečné doby a stál na začátku nové – války studené, přesto tato doba přinesla nové pomocníky v kuchyni i domácnosti, kteří lidem usnadňovali každodenní život.

do 8. 3. **Úsměv prosím**

Výstava o fotografech a jejich ateliérech ve Frýdku a Místku od 60. let 19. století do poloviny 20. století. Fotoateliér, fotokoutek, staré fotoaparáty, historické fotografie či příběhy prvních místních fotografů, to vše bude součástí této výstavy.

Galerie FM – Palouk, Místek

do 31. 12. **Nejasná hranice**

Výstava představí velkoformátové fotografie studentů a studentek Institutu tvůrčí fotografie v Opavě. Snímky krajiny pokrývají zed' přiléhající k Palouku, jejíž část v průběhu příštího roku zmizí, aby uvolnila prostor pro nové vstupní prostranství rekonstruovaného Národního domu a bývalé místecké Zložny. Fotografická instalace citlivě předznamenává postupné mizení zdi a otevírá dialog s představou volné krajiny, která se protíná s městským prostorem. Je součástí veřejného prostoru Palouk, kdykoli přístupná z ul. Hlavní.

Knihovna Místek

do 5. 1. **20. Mikulášská výstava**

Výstava fotografických snímků členů fotoklubu Art Collegium Frýdek-Místek ve výstavních prostorách studovny.

do 6. 1. **JAROMÍŘ 99 – Zámek**

Expresivní černobílé tisky komiksové adaptace slavného románu Franze Kafky Zámek v prostorách schodiště knihovny.

do 6. 1. **Ilustrace Markéty Šmalcové**

Výstava (nejen) knižních ilustrací Markéty Šmalcové.

Centrum aktivních seniorů, Místek

od 8. 12. **Vánoční výstava**

Až do 9. ledna je pro zájemce otevřena tradiční výstava mezigeneračních děl dětí a seniorů.

OSTATNÍ

TIC, Frýdek-Místek

7. 12., 10:00 **Vánoční dílničky**

Přijďte si užít s dětmi od 10 do 17 hodin v TIC na Zámeckém náměstí 1257 ve Frýdku vánoční tvoření.

12. 12., 15:30 **Zažijte s dětmi příběh Vánoc (speciální dětská prohlídka)**

Vydejte se na malou adventní pout' s andělem plnou světla, vůní, koled a vánočních tradic. Společně nazdobíme a rozsvítíme lucerničky, pustíme lodičky ze skořápek a ochutnáme pravé kouzlo adventu. Na konci naší cesty u betléma najdeme to největší kouzlo. Sraz v TIC na Zámeckém náměstí 1257 ve Frýdku. Nutná rezervace na rezervace.ticfm.cz nebo na pobočkách TIC Frýdek-Místek.

14. 12., 10:00 **Vánoční dílničky**

Přijďte si užít s dětmi od 10 do 17 hodin v TIC na Zámeckém náměstí 1257 ve Frýdku vánoční tvoření.

14. 12., 16:00 **Zažij příběh Vánoc**

Připomeňte si vánoční zvyky, tradice a nasajte tu pravou vánoční atmosféru. Zpomalme a dopřejte si chvíli klidu uprostřed předvánočního shonu. Sraz v TIC na Zámeckém náměstí 1257 ve Frýdku. Nutná rezervace na rezervace.ticfm.cz nebo na pobočkách TIC Frýdek-Místek.

21. 12., 10:00 **Vánoční dílničky**

Poslední ze série tvořivých dílen s dětmi od 10 do 17 hodin v TIC na Zámeckém náměstí 1257 ve Frýdku.

Muzeum Beskyd, Frýdek

7. 12., 9:00 **Vánoční jarmark na frýdeckém zámku**

Zpříjemněte si adventní čas, rukodělné výrobky, vánoční ozdoby, dekorace, perníčky, cukrovinky, medové speciality i tradiční výrobky z našeho regionu. V průběhu jarmarku se můžete těšit na zajímavý doprovodný kulturní program. V rytířském sále vystoupí folklorní soubor Ondrášek. V Zámecké kapli sv. Barbory vystoupí Schola Venimus.

26. 12., 13:00 **Svatoštěpánské odpoledne**

Prožijte druhý svátek vánoční na frýdeckém zámku. Od 13 do 17 hodin bude připraven bohatý program, ze kterého si vybere každý návštěvník. Můžete navštívit aktuální výstavu nebo se zúčastnit tematické vánoční prohlídky Zámeckého okruhu či navštívit expozici Beskydy – příroda a lidé. V 15 hodin budeme mít pro malé diváky připraveno divadélko Zimní hrátky z pohádky do pohádky.

Muzeum Beskyd, exkurze, workshopy, komentované prohlídky a přednášky

10. 12., 16:00 **Nejen za kláštery Bulharska**

V rámci besedy s přírodovědci se vydejte na cestu autem napříč Bulharskem, během níž objevíte přírodní krásy této země a navštívíte řadu historických klášterů, s kterými budete seznámeni. Přednáška nabídne nejen pohled na malebnou krajinu a kulturní památky.

11. 12., 16:30 **Než vypukne vánoční hodování**

Naši předkové Vánoce slavili skromně, tomu také odpovídaly pokrmy na štědrovečerní tabuli – bryja, hraščka, klunkersuppe, žebračí polévka, kyselica, osušky, koláče zelňiky, bulka židovka, černá močka, pupáky. Bohatý výběr jídel mívají bohatí sedláci a měšťané. Prezentace přiblíží některé pokrmy a recepty na jejich přípravu.

18. 12., 16:30 **Vánoční zvyky a obyčeje**

Ten, kdo se posíl na Štědrý den, navečer uviděl zlaté prasátko na stěně, zlaté telátko v povětří nebo totož na kredenci. Hospodyně nesměly prát a žehlit, komu se při rozkrojení jablka ukázal kříž, ten ho nesl po celý rok. Prezentace přiblíží lidové zvyky, které se váží k období Vánoc.

30. 12., 16:30 **Novoroční vinšování**

Zhotovení štěstí – vinše na smrkové nebo jedlové halůzce. Rozverná novoroční vinšování z našeho kraje. Na závěr krátká procházka zšeřelým Frýdkem s rozsvícenou lucernou a rozloučení se starým rokem u vánočního stromu.

2. 1., 16:30 **Novoroční procházka po Frýdku**

Tradiční novoroční komentovaná prohlídka centra města. Historické novoroční vinšování a novoroční pranostky, jak slavili Vánoce a nový rok na zámku, historie zajímavých objektů. Sraz u kašny na Zámeckém náměstí ve Frýdku.

8. 1., 16:30 **PF 2026 – novoroční přání**

První novoroční blahopřejný lístky rozeslal v roce 1827 Karel hr. Chotek z Chotkova a Vojtkova. Českou specialitou však zůstává označení P. F. – Pour Feliciter (K blahopřání). Doprovodná prezentace přiblíží novoročenky českých výtvarníků i novoročenky významných osobností, institucí a také kuriozity mezi novoročenkami.

15. 1., 16:30 **Obyčeje na počátku nového roku**

Mnohé dnes živé tradice mají svůj původ v předkřesťanských dobách. Patří k nim magie prvního dne roku, hluchné a veselé chování. Naši předkové prováděli různé úkony, které měly ochránit domácnost a rodinu, zajistit dobrou úrodu. Jak se chodilo v vinšem. Jaké zimy bývaly dříve.

22. 1., 16:30 **Setkání sběratelů vánočních pozdravů**

Jak se sbírají historické vánoční a novoroční pozdravy, nabídka autorských pohlednic představuje v současné produkci to lepší, co nám trh s pohlednicemi nabízí. Sběratelská výměna pohledů.

Faunapark, Frýdek

7. 12., 15:00 **Vánoční nálady s Mikulášem**

Hra, která prověří vaše vánoční znalosti. Na návštěvníky čeká cesta plná stanovišť s úkoly a aktivitami, které prověří jejich vánoční dovednosti a připomenou kouzlo svátků.

24. 12., 10:00 **Štědrý den ve Faunaparku**28. 12., 15:00 **Vyrábíme štěstí, krmíme zvířátka a vzpomínáme na Zoopark**

Ve stodole promítneme unikátní historický film z roku 1965 o frýdeckém zooparku, poté se projdeme s paní Ludmilou Mutinovou, dcerou tehdejšího ředitele Františka Habrnala, po místech, kde kdysi stávaly výběhy, jeziřko či voliéra.

1. 1., 15:00 **Novoroční krmící procházka Faunaparkem**

Knihovna Místek

9. 12., 17:30 **Toyen**

Další pokračování cyklu Večery nejen o knihách představí jednu z nejvýznamnějších českých umělekyní minulého století. Tvořila malby, knižní obálky a vazby, ilustrace knih pro prestižní pražská a pařížská nakladatelství. Účinkují: Pavel Buchta, Jana Klečková, Olga Szymanská.

12. 12., 10:00 **Kniha s vůní kávy... adventní čtení z oblíbené knihy**

Užijte si předvánoční čas a prožijte příjemné odpoledne! Poslechněte si úryvek zajímavé knihy v podání knihovnic Markéty a Markéty.

16. 12., 16:00 **Advent v knihovně – Voňavé a sladké perníkové tvoření**

Dílňa Marie Mikušové. Perníčky nejsou jen obyčejné vánoční cukroví! Jak na správnou cukrovou polevu, jaké zdobící pomůcky použít, jak vytvořit barevné zdobení nebo krajku se vzory? Perníčky a veškerý materiál budou připraveny. Kvůli omezené kapacitě vhodná rezervace míst na tel.: 558 113 496 (studovna Místek).

16. 12., 18:00 **Adventní koncert Catena musica**

Vánoční písně v podání tradičního komorního sboru. Omezená kapacita – vhodná rezervace míst na tel.: 558 113 496 (studovna Místek).

18. 12., 8:30 **Brain&Breakfast – Proč to vlastně všechno děláme...**

V přímém přenosu ranní online přednášky kněze, teologa a biologa Marka Orka Váchy se zaměříme na hlubší smysl našich každodenních činů. Jak propojit vědecký pohled na svět s duchovním rozměrem života? Jak najít rovnováhu mezi osobní odpovědností a kolektivními hodnotami? A proč je důležité ptát se na smysl v době, kdy se zdá, že vše běží automaticky? Přijďte na přednášku, která vás vyzve k zamyšlení nad tím, co dává vašemu životu skutečný smysl.

Centrum aktivních seniorů, Místek

12. 12., 17:00 **Vánoční posezení**

Společné posezení s rozsvícením vánočního stromku a zpíváním koled.

Muzeum Beskyd, Studijní knihovna

Knihovna nabízí všem zájemcům o odbornou a regionální literaturu více než 38 000 svazků a také několik druhů přírodovědných a společenskovedných vědeckých časopisů. Knižní fond zahrnuje především naučnou literaturu se vztahem k regionu Frýdecko-Místek, popř. severní Moravy a Slezska. Knihovna je specializovanou knihovnou a knihy si zde můžete zapůjčit pouze prezenčně. Vstup z prvního nádvoří frýdeckého zámku. Otevřeno: pondělí, čtvrtek: 9:00-12:00, 13:00-17:00, pátek: 9:00-12:00.

INZERCE FMP-2144/11

SBĚRNÉ DVORY s.r.o.

Zbavíme Vás STARÉ

oceli, mědi a jiných kovů

STARÉHO železa i papíru

VÁNOCE – čas nádherný, papír z dárků do sběrný!

Ostravská 103, Sviadnov

tel.: 558 655 075, 602 510 018

fax.: 558 655 607

J. Matěje 515, Brušperk

tel.: 558 666 441, 606 476 330

Okružní ulice, Frýdlant n. O.

tel.: 603 740 642, 724 314 646

e-mail: sbernedvory@seznam.cz

www.sbernedvory.cz

Frýdecko-místecké ulice – po kom se jmenují?

Portrét Josefa Dobrovského z roku 1820 od Františka Tkadlika.

► Kateřina Janásová

Ulice Dobrovského

Josef Dobrovský narozený 17. srpna roku 1753 v rodině dragounského desátníka na území dnešního Maďarska je považován za zakladatele slavistiky a propagátora slovanské sounáležitosti. Přestože se česky naučil až studiem na gymnáziích v Německém (dnes Havlíčkově) Brodě a Klatovech, jeho jazykovědné dílo upevnilo normy spisovné češtiny. Na univerzitě v Praze vystudoval filozofii a pak teologii. Na kněze byl vysvěcen v roce 1786. Jako domácí učitel synů F. A. Nostice, nejvyššího

purkrabího v Čechách, se seznámil s tehdejšími pražským osvíceným prostředím a s osobnostmi, které měly vliv na formování jeho názorů ve vztahu k české i slovanské historii, k jazykům, k racionálnímu a kritickému přístupu k vědě, k literatuře a k celé domácí kultuře. Byl spoluzakladatelem Královské české společnosti nauk a Vlasteneckého (dnešního Národního) muzea. Ovládal několik řečí – hebrejštinu, orientální jazyky a všechny tehdy známé slovanské jazyky. Překládal, jeho latinsky a německy psané dílo zahrnuje 363 již za jeho života publikovaných studií, monografií a kratších statí nebo recenzí a dalších 37 publikací z oblasti historie a filologie, na kterých se podílel jako redaktor či editor. Po Husovi a Komenském je považován za třetího Čecha světového významu. T. G. Masaryk jej označil za „prvního Čecha nové doby“. „Modrý abbé“, jak se mu říkalo pro jeho zálibu v modré barvě, zemřel počátkem ledna 1829 v Brně, kde je také na ústředním hřbitově městské části Štýřice pohřben.

Ulice Dobrovského ve frýdecké části města na sídlišti Slezská II je lemována z jedné části panelovými domy, které jsou obklopeny zelenými plochami, a z druhé části rodinnými domy v zahradách. ■

Hrob Josefa Dobrovského na ústředním hřbitově v Brně.

STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA
OBCHODNÍ AKADEMIE
JAZYKOVÁ ŠKOLA
FRÝDEK-MÍSTEK

✓ Strojírenství	✓ Obchodní akademie
✓ Technická zařízení budov	✓ Ekonomické lyceum
✓ Technické lyceum	✓ Veřejnosprávní činnost
✓ Informační technologie	

POJ F≈M – Škola, která sPOJuje!

- ✓ jistota uplatnění pro techniky i ekonomy
- ✓ vysoká míra podpory výuky cizích jazyků
- ✓ nadstandardní úroveň vybavení a spolupráce s firmami
- ✓ dlouhodobě výborné výsledky u maturitní zkoušky
- ✓ škola otevřená žákům – studentský parlament POJrada
- ✓ vysoké zapojení žáků do dění na škole
- ✓ podpora reálných podnikatelských aktivit žáků
- ✓ certifikáty – CISCO, Autodesk, ECDL, FCE, CAE
- ✓ rozsáhlá mimoškolní činnost, Klub anglického divadla
- ✓ odborné praxe studentů v zahraničí v rámci Erasmus+
- ✓ bezplatné kurzy přípravy k přijímacím zkouškám

web: www.pojfm.cz, e-mail: skola@pojfm.cz,

FB: @pojfm, tel: 558 406 111

Dny otevřených dveří: 11. 12. 2025, 10. 1. a 24. 1. 2026

INZERCE FMP-2197/02

POMŮCKA: GOLD, KIJ, POMOLOGIE, RTL	VÝKONNOST: NI STUPEN V DŽUDU	NĚMECKÁ TV STANICE		BLEDE	KOŠTÁLOVÁ ZELENINA		ZNAČKA POLY-ETYLENU	SPZ OLOMOUCE	CITOSLOVCE MEČENÍ	INICIÁLY HERCE VIZNERA	ZESILENÝ POPEVEK	OSOBNÍ ZÁJEMO	ZLATO ANGLICKY	SLOVENSKÉ CHLAPECKÉ JMÉNO	VÝŠETŘENÍ MOZKU MEDIC. ZKR.		VZÍT SI ZA MUŽE	POČESTNÝ
INICIÁLY HERCE RODENA			SEVERO-ZÁPAD ZKR.			OVOČNÁŘ-STVÍ										VELKÁ CENA ZKR.		
TO ANGLICKY			1. DÍL TAJENKY			NASÁVAT										ZNAČKA DECITUNY		
UTKVĚLÁ			CITOSLOVCE OPOVRŽENÍ													OBSTÁT		
	PRÍTOK VÁHU	MÍT POTŘEBU SVETR KE KRKU										DRUH JEŠTĚRA						
DRAVÝ PTÁK					DŘEVINA BEZ KMENE	OPOTŘEBIT JÍZDOU						INICIÁLY REŽISERA KLEINA			ČÍSLOVKA RADOVÁ	PSYCHICKÝ TLAK		
INICIÁLY MODERÁT. ONDŘÁČKA			EKOLOGICKÝ ZKR.										BALÍK KARET	SVĚTOVÝ POHÁR ZKR. DOMACÍ ZVÍŘE			VIKENDOVÉ OBYDLÍ	ÚTOK
			ZENSKÉ JMÉNO									RADOST						
AVŠAK				ZAVÝSKNUTÍ			INICIÁLY HERCE IRONSE	INICIÁLY SPISOV. KRÁŠNO-HORSKÉ	CHEM. ZN. RADIA	FILMOVÝ MIMOZEM-ŠTAN	NARUŠIT VRTÁKEM ŘÍMSKÝCH 501							
2. DÍL TAJENKY				SPZ PÍSKU													CHEM. ZN. TANTALU	
FIRMA VYRÁBĚJÍCÍ ZVUKOVOU TECHNIKU					VYDÁVATÍ ZVUK HODIN							STROMOVÝ POROST					JESTLI SLOVENSKY	

VELKÝ VÝPRODEJ

Zetka
NÁBYTEK
 www.nabytekzetka.cz

PŘÍBORSKÁ 1585, FRÝDEK-MÍSTEK

www.ocfryda.cz
FRÝDA
 OBCHODNÍ CENTRUM

Tajenku křížovky se jménem a adresou (bez tohoto údaje nebudete zařazeni do slosování) zasílejte na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@fmpatriot.cz **nejpozději do 9. ledna 2026.** Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda. **Trojice vylosovaných luštitelů se může těšit na svou výhru. Poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda získávají: Jana Czudková, Pavel Tobola a Blanka Klimšová Bajtková z Frýdku-Místku.** Ceny výhercům doručíme.

INZERCE FMP-2227/01

**U NÁS
GARANCE
SNĚHU.
I BEZ ZIMY!**

**UNIKÁTNÍ TECHNOLOGIE,
KTERÁ PORAZÍ POČASÍ.**

- RANNÍ FRESH TRAKY SE SNÍDANÍ +
- VEČERNÍ LYŽOVÁNÍ +
- PŮJČOVNA A ÚSCHOVNA LYŽÍ +
- PROFESIONÁLNÍ INSTRUKTOŘI
PRO VÝUKU VAŠICH DĚTÍ +
- INDIVIDUÁLNÍ LEKCE PRO DOSPĚLÉ +
- BRUSLENÍ PRO VEŘEJNOST +
- BOBOVÁNÍ +
- OBČERSTVENÍ VE SKY BARU +

skalkaostrava.cz

VYUŽIJTE MOŽNOSTI
LYŽOVÁNÍ JEN PÁR MINUT
OD VAŠEHO BYDLIŠTĚ:

**ZAČÍNÁME!
V SOBOTU
6. 12.**

LYŽUJEME V OSTRAVĚ, U NÁS
GARANCE SNĚHU.

NÁBYTEK
Zetka

SE LOUČÍ
S velkým výpodejem
slevy až -50 %

Příborská 1585, Frýdek-Místek
+420 732 618 578
www.nabytekzetka.cz

INZERCE FMP-2233/01

INZERCE FMP-2231/01

Obec Palkovice Vás zve na

Novoroční výšlap na horu Kubáňkov

**Slavnostní zapálení vatry
v 11 hodin za zvuku české hymny**

Bude zajištěna

hudba k poslechu a k tanci

Můžete se těšit i na tradiční občerstvení

„v MYSLIVECKÉM KRMELCI“

Čtvrtek 1. ledna 2026 od 10:30
vrchol Palkovických Hůrek - Kubáňkov +662m n.m.

Více informací na: www.palkovice.cz
a www.facebook.com/ObecPalkovice

INZERCE FMP-2229/01

ADLO®
BEZPEČNOSTNÍ DVEŘE

ZLODĚJI JSOU NÁM UKRADENÍ !

A VÁM TAKY ?

- 35 let ADLO = VÝROBA, INOVACE A DOKONALOST
- zakázky realizujeme „NA KLÍČ“ = o vše se postaráme my
- zdarma zaměříme před výrobou = zaručí hladký průběh montáže
- montáž za jeden den = večer jdete v klidu spát
- rychlý záruční a pozáruční servis = vždy Vám pomůžeme

OSTRAVA - Poruba, U Soudu 6200/17

T: 601 055 146 E: info@adlo.cz W: www.adlo.cz

**VSTUPNÍ DVEŘE ADLO 4 v 1
BEZPEČNOSTNÍ
PROTIHLUKOVÉ
PROTIPOŽÁRNÍ
TEPELNĚ - IZOLAČNÍ**

**BEZPEČNOSTNÍ DVEŘE
36.900 Kč vč. DPH
po slevě na zakázku „NA KLÍČ“**

PRAHA | BRNO | OSTRAVA | PLZEŇ | HRADEC KRÁLOVÉ | OLOMOUC